Quarterly Journal of Nursing Management (IJNV) Orginal Article

Volume 12, Issue 4, Winter 2024

The Role of Leadership Behavioral Theory in Classroom Management of Medical Sciences

Asad Imani[1], Dariush Rokhafrooz[2*]

1- PhD Candidate, Student Research Committee, Department of Nursing and Midwifery, Ahvaz Jundishapur University of Medical Sciences, Ahvaz, Iran.
2- Associate Professor, Nursing Care Research Center in Chronic Diseases, School of Nursing and Midwifery, Ahvaz Jundishapur University of Medical Sciences, Ahvaz, Iran.

Corresponding Author: Dariush Rokhafrooz, Associate Professor, Nursing Care Research Center in Chronic Diseases, School of Nursing and Midwifery, Ahvaz Jundishapur University of Medical Sciences, Ahvaz, Iran.
Email: darushrokhafroz@gmail.com

Abstract

Introduction: Classroom management in medical sciences is associated with different challenges; One of these challenges is choosing a classroom management course with regard to efficiency and effectiveness. Despite the diversity in the behavioral theory of leadership, it seems that entering into the management of this challenge is more important than ever. The aim of the present study is to explain the role of behavioral leadership theory in medical science classroom management.

Methods: The present study is a narrative review study that by searching the keywords including classroom management, teacher's role, clinical teaching, leadership behavioral theory, and medical sciences in Persian and English language, in databases of PubMed, Google Scholar, Science Direct, Ovid, Wiley, Web of Science, Magiran and SIDs, and in Iranian and foreign journals in the period from 2000 to 2024. After the initial search of articles, 80 articles were reviewed and according to the inclusion criteria; 50 studies were excluded. Further, according to the exclusion criteria, studies of letters to the editor, short reports, and those whose full text could not be accessed, were excluded from the review (number of articles = 20). Then, the findings of the remaining articles (number of articles = 10) were studied in depth for further investigation.

Results: 10 related studies were analyzed in depth and qualitatively. In general, the results of the reviewed studies showed that the lecturers of medical sciences due to the existence of diversity in the behavioral theory of leadership; They should have the necessary flexibility in choosing the classroom management approach. This flexibility requires paying attention to the nature of the fields, the theory and practicality of the course unit, the content of the curriculum and the characteristics of the classroom.

Conclusions: Classroom management with the approach of behavioral theory of leadership is multifaceted and context-based, and its effectiveness should be considered by researchers in future studies. Also, educational managers can play an effective role in preparing the conditions for the realization of this approach.

Key Words: Classroom Management, Leadership Behavioral Theory, Medical Sciences, Narrative Review.

[Downloaded from ijnv.ir on 2024-11-02]

فصلنامه مدیریت پرستاری
مقاله پژوهشی
دوره ۱۲، شماره ٤، زمستان ۱٤۰۲

نقش تئوری رفتاری رهبری در مدیریت کلاس درس رشته های علوم پزشکی

اسد ایمانی[۱]، داریوش رخ افروز[۲*]

۱. دانشجوی دکتری پرستاری، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز، اهواز، ایران.
۲. دانشیار، مرکز تحقیقات مراقبت پرستاری در بیماری های مزمن، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز، اهواز، ایران.

نویسنده مسئول: داریوش رخ افروز، دانشیار، مرکز تحقیقات مراقبت پرستاری در بیماری های مزمن، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز، اهواز، ایران.
ایمیل: darushrokhafroz@gmail.com

چکیده

مقدمه: مدیریت کلاس درس در علوم پزشکی با چالش های متفاوتی همراه است؛ یکی از این چالش ها، انتخاب نوع رویکرد مدیریت کلاس درس با توجه به کارایی و تاثیرگذاری بیشتر می باشد. با وجود تنوع در تئوری رفتاری رهبری به نظر می رسد، ورود به مدیریت این چالش بیش از پیش اهمیت دارد. هدف مطالعه حاضر تبیین نقش تئوری رفتاری رهبری در مدیریت کلاس درس علوم پزشکی می باشد

روش کار: مطالعه حاضر یک مطالعه مروری روایتی است که با جستجوی کلید واژگان اصلی به زبان فارسی از جمله مدیریت کلاس درس، نقش معلم، تدریس در بالین، تئوری رفتاری رهبری، و علوم پزشکی و همچنین کلید واژگان انگلیسی Clinical Teaching, Teacher Role, Leadership Behavioral system, Education, Classroom Management در موتورهای جستجو و پایگاه های داده ای PubMed, Google Scholar, Science Direct, Web of Science, Magiran and SIDs و در مجلات داخلی و خارجی در بازه زمانی سال های ۲۰۰۰ تا ۲۰۲۴ انجام شده است. پس از جستجوی اولیه مقالات، ۸۰ مقاله بررسی اولیه شد و با توجه به معیارهای ورود؛ ۵۰ مطالعه کنار گذاشته شد. در ادامه با توجه به معیارهای خروج، مطالعات نامه به سردبیر، گزارش کوتاه و مواردی که دسترسی به متن کامل آنها مقدور نبود، از بررسی خارج شدند (تعداد مقاله=۲۰). سپس یافته های مطالعات باقی مانده (تعداد مقاله=۱۰) جهت بررسی بیشتر مورد مطالعه عمیق قرار گرفتند.

یافته ها: ۱۰ مطالعه مرتبط به صورت عمیق و کیفی بررسی شدند. به طور کلی نتایج مطالعات بررسی شده بیانگر این بود که مدرسان علوم پزشکی با توجه به وجود تنوع در تئوری رفتاری رهبری؛ بایستی انعطاف پذیری لازم در انتخاب رویکرد مدیریت کلاس درس داشته باشند. این انعطاف پذیری مستلزم توجه به ماهیت رشته ها، تئوری و عملی بودن واحد درسی، محتوای کوریکولوم و ویژگیهای کلاس درس می باشد.

نتیجه گیری: مدیریت کلاس درس با رویکرد تئوری رفتاری رهبری، چند وجهی و مبتنی بر زمینه هست و باید کارآیی آن در مطالعات آتی مدنظر محققین باشد. همچنین مدیران آموزشی، در مهیاسازی شرایط تحقق این رویکرد، می توانند نقش موثری داشته باشند..

کلیدواژه ها: مدیریت کلاس درس، تئوری رفتاری رهبری، علوم پزشکی، مرور روایتی.

[Downloaded from ijnv.ir on 2024-11-02]

مقدمه

ورود بـه کلاس درس، ورود بـه دنیایـی خـاص بـا ویژگیهـا و ملزومـات منحصـر بـه فـرد اسـت؛ ایـن موضـوع در حـوزه علـوم پزشـکی بـا توجـه بـه تنـوع رشـته هـا و گرایـش هـا، ماهیـت عملـی رشـته هـا و حضـور زودهنـگام دانشـجویان در بالیـن، ماهیـت اسـترس زای مهـارت هـای تـازه فراگرفتـه شـده و همچنیـن تنـوع در سـطح بهـره هوشـی دانشـجویان (۱)؛ بیـش از پیـش مدیریـت کلاس درس در رشـته هـای مختلـف علـوم پزشـکی را دارای اهمیـت کـرده اسـت. شـیوه مدیریـت کلاس درس کـه نوعـی رهبـری در جمعیـت کوچـک اسـت، بـه شـدت تحـت تاثیـر ذهنیـت مـدرس از نقـش خـود و دانشـجویان اسـت؛ بطـوری کـه مـی تـوان گفـت شـیوه هـای رهبـری و مدیریـت کلاس درس جلـوه ای از سـاخت ذهنیـت مـدرس از بسـتر موجـود اسـت (۲). در حـال حاضـر سیسـتم های رهبـری کلاس، تنـوع زیـادی دارنـد و بـه انـدازه تـک تـک مدرسـان یـک سیسـتم رهبـری مـی تـوان متصـور شـد. یکـی از پرکاربردتریـن سیسـتم هـا اسـتفاده از تئـوری رفتـاری رهبـری اسـت (۳). در تئـوری رفتـاری، طیـف متنوعـی از رفتارهـا وجـود دارنـد کـه در انتخـاب ایـن رفتارهـا طـرز تفکـر و مفروضـات مـدرس دربـاره منشـا قـدرت رهبـری و فطـرت انسـان هـا نقـش مهمـی دارنـد (۴)؛ بگونـه ای کـه اگـر مـدرس قـدرت خـود را ناشـی از مقـام خـود بدانـد و دانشـجو را موجـودی ذاتـا تنبـل و غیـر قابـل اعتمـاد تصـور کنـد، رفتـاری آمرانـه و وظیفـه گـرا خواهـد داشـت. (۵) در حالیکـه اگـر قـدرت خـود را ناشـی از حمایـت دانشـجویان بدانـد و آنهـا را موجـودی مسـئولیت پذیـر و قابـل اعتمـاد تصـور کنـد، رفتـاری مشـارکت جویانـه و انسـان گـرا خواهـد داشـت (۶). برخـی دیگـر از مدرسـان اقتـدار خـود را ناشـی از توانایـی هـای شـخصی یـا ناشـی از مقـام و منصـب مـی داننـد. در صورتیکـه مـدرس از توانایـی هـای شـخصی بهره ببـرد؛ مـی توانـد بـه خبرگـی، صلاحیـت و مرجـع بـودن خـود تکیـه کنـد کـه در ایـن صـورت برتـری وی بـرای دانشـجویانش قابـل تصـور مـی باشـد. ولـی اگـر مـدرس قـدرت نفـوذ خـود را ناشـی از مقـام و منصـب تلقـی کنـد و تنهـا از منابـع قانـون، پـاداش و تنبیـه بهـره بگیـرد در اینصـورت دانشـجویان در مدیریـت کلاس وی نوعـی اجبـار را تلقـی مـی کننـد و بـا میـل و اشـتیاق دنبالـه روی وی نخواهنـد بـود (۷). ایـن در حالیسـت کـه بـا توجـه بـه ماهیـت دروس علـوم پزشـکی، تمایـل در یادگیـری یکـی از ملزومـات یادگیـری موثـر اسـت.

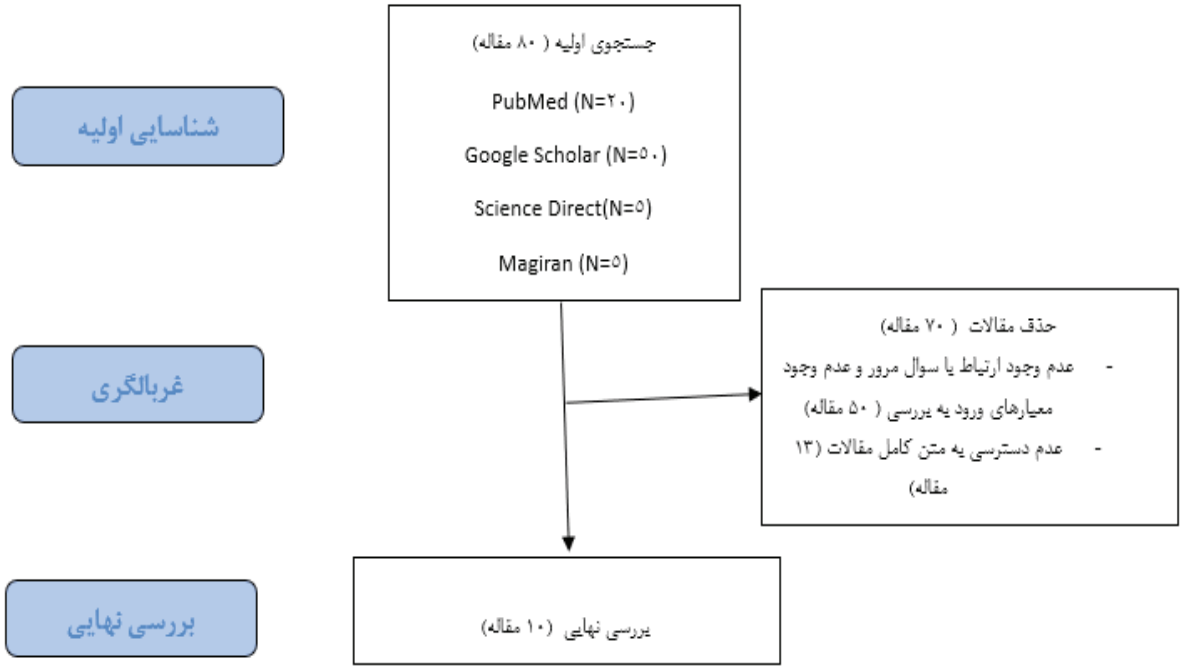
مـدرس بـا توجـه بـه تئـوری رفتـاری رهبـری مـی توانـد چهـار رویکـرد مدیریـت کلاس درس از جملـه مدیریـت دیکتارمـآب یـا مدیریـت آمرانـه، مدیریـت دلسـوزانه، مدیریـت مشـاوره ای و مدیریـت مشـارکتی را داشـته باشـد (۸). محـور تدریـس در کلاس هـای علـوم پزشـکی، انسـان اسـت کـه دارای ابعـاد جسـمی، روانـی، معنـوی و اخلاقـی اسـت (۹). همـواره آگاهـی از شـیوه مدیریـت کلاس درس هـم بـرای مـدرس کار را راحتتـر مـی کنـد و مـی توانـد در موقعیـت هـای مختلـف از تنـوع شـیوه مدیریـت در تئـوری رفتـاری بهـره ببـرد؛ و هـم از طرفـی دانشـجو بـا توجـه بـه شـناخت نحـوه مدیریـت کلاس درس اسـاتید، مـی توانـد بسـتر تعاملـی بهتـری بـا مـدرس خـود داشـته باشـد (۱۰). حـال بـا توجـه بـه اهمیـت موضـوع و عـدم وجـود مطالعـات بـا یافتـه هـای تجمیـع شـده در ارتبـاط بـا شـیوه مدیریـت کلاس درس، بنابرایـن هـدف ایـن مطالعـه تبییـن نقـش تئـوری رفتـاری رهبـری در مدیریـت کلاس درس در آمـوزش دانشـجویان علـوم پزشـکی اسـت.

روش کار

مطالعـه حاضـر یـک مطالعـه مـروری روایتـی اسـت. سـوال اصلـی ایـن مطالعـه مـروری ایـن بـود کـه مدرسـین علـوم پزشـکی در اسـتفاده از تئـوری رفتـاری رهبـری بـه چـه عواملـی در انتخـاب شـیوه ی مدیریـت کلاس درس خـود توجـه مـی کننـد؟. جسـتجوی اولیـه بـا کلیـد واژگان اصلـی بـه زبـان فارسـی از جملـه مدیریـت کلاس درس، نقـش معلـم، تدریـس در بالیـن، تئـوری رفتـاری رهبـری، و علـوم پزشـکی و همچنیـن کلیـدواژگان انگلیسـی,Clinical Teaching, Teacher Role Leadership Behavioral system, Education, Classroom Management، در موتورهـای جسـتجو و پایـگاه هـای داده ای PubMed, Google Scholar, Science Direct, Web of Science, Magiran and SIDs, و در مجـلات داخلـی و خارجـی در بـازه زمانـی سـال هـای ۲۰۰۰ تـا ۲۰۲۴ انجـام شـد. مقـالات بـه دو زبـان فارسـی و انگلیسـی جسـتجو شـدند. در جسـتجوی اولیـه بـا توجـه بـه گسـتردگی موضـوع، تنهـا مطالعاتـی کـه راسـتای سـوال ایـن مطالعـه ی مـروری بودنـد، مدنظـر قـرار گرفتنـد (۸۰ مقالـه). از آنجاییکـه معیارهـای ورود مطالعـات جهـت بررسـی بیشـتر شـامل؛ ارتبـاط کامـل مطالعـات بـه تئـوری رفتـاری و همچنیـن مطالعـات مرتبـط بـا مدیریـت کلاس درس بـود؛ ۵۰ مطالعـه کنـار گذاشـته شـد. همچنیـن بـا توجـه بـه معیارهـای خـروج، مقالاتـی کـه دسترسـی بـه متـن کامـل آنهـا مقـدور نبـود، مقـالات گـزارش کوتـاه و نامـه بـه

[Downloaded from ijnv.ir on 2024-11-02]

سـردبیر از بررسـی مـا خـارج شـدند (۲۰ مقالـه). سـپس یافتـه هـای مطالعـات باقـی مانـده (۱۰ مقالـه) جهـت بررسـی بیشـتر مـورد مطالعـه قـرار گرفتنـد (شـکل ۱). بـه دلیـل همگـن نبـودن نتایـج مطالعـات بررسـی شـده، از ترکیـب نتایـج آنهـا بـه صورت کمّـی خـودداری گردیـد. تجزیـه و تحلیـل داده هـا بـه صـورت مـرور جامـع مقـالات، جمـع بنـدی کیفـی و نتیجـه گیـری نهایـی انجـام شـد. بـرای بررسـی کیفیـت مطالعـات ابتـدا یکـی از پژوهشـگران بـا توجـه بـه نـوع مقـالات کـه همگـی از نـوع مـروری یـا مشـاهده ای بودنـد؛ از چـک لیسـت دسـتورالعمل Reporting Items for Systematic Reviews and Meta Analysis (PRISMA) و Strengthening the Reporting of Observational Studies in Epidemiology (STROBE) اسـتفاده نمـود. در صـورت وجـود مغایـرت در بررسـی بـا چـک لیسـت مربوطـه، تصمیـم گیـری در مـورد کیفیـت مقالـه توسـط تیـم ۲ نفـره پژوهـش انجـام مـی گرفـت.

شکل ۱: نمودار روند انتخاب مطالعات

یافته ها

در ایـن مطالعـه ۱۰ مطالعـه مرتبـط بـا سـوال مـرور بررسـی عمیـق شـدند. ۵ مقالـه (۵۰درصـد) به زبان انگلیسـی (صربسـتان، انگلسـتان، ترکیـه، عربسـتان صعـودی و ایـالات متحـده) و در مجـلات خارجـی بودنـد و ۵ مقالـه (۵۰درصـد) بـه زبـان فارسـی (ایـران) و در مجـلات داخلـی منتشـر شـده بودنـد؛ از نظـر نـوع مطالعـه؛ ۸ مقالـه توصیفـی (۸۰درصـد) و ۲ مقالـه (۲۰درصـد) مـروری بودنـد. خلاصـه نتایـج همـه مطالعـات در جـدول ۱ ارائـه شـده اسـت.

بـه طـور کلـی نتایـج کیفـی مطالعـات بررسـی شـده نشـان داد کـه اسـتفاده از رویکردهـای مختلـف مدیریـت رفتـاری کلاس درس در تحقـق اهـداف آموزشـی مسـتلزم توجـه بـه ماهیـت رشـته هـا، تئـوری و عملـی بـودن واحـد درسـی (۱۱،۱۳،۱۵،۱۹)، ویژگیهـای کلاس درس و محتـوای کوریکولـوم رشـته هـا (۱۲،۱۴،۱۶،۱۷،۱۸،۲۰) مـی باشـد؛ کـه در دو دسـته کلـی ذیـل خلاصـه بنـدی شـده اسـت:

رویکردهـای مدیریـت رفتـاری کلاس درس مبتنـی بـر رشـته و ماهیـت دروس یکـی از شـاخص هـای تعییـن کننـده سـبک مدیریـت کلاس درس و اسـتفاده از انـواع مـدل هـای تئـوری رفتـاری، ماهیـت رشـته هـا مـی باشـد. بگونـه ای کـه در یـک مطالعـه کـه بـه سـبک اداره کلاس درس در رشـته هـای مختلـف علـوم پزشـکی پرداختـه بـود، نتایـج نشـان داد کـه سـبک غالـب اسـاتید رشـته هـای پرسـتاری، مامایـی، پزشـکی، علـوم آزمایشـگاهی، رادیولـوژی، بهداشـت، هوشـبری و فوریـت

[Downloaded from ijnv.ir on 2024-11-02]

پزشکی سبک مدیریت تعاملی، مشاوره ای و مشورتی بود؛ در حالیکه در رشته های اتاق عمل و دندانپزشکی سبک مدیریت کلاس درس دیکتاتوری و آمرانه است (۱۱). در مطالعه دیگری مشخص شد که بین شیوه مدیریت کلاس درس و موفقیت تحصیلی با توجه به ماهیت رشته ها ارتباط وجود دارد بگونه ای که مدیریت کلاس درس تعاملی با موفقیت تحصیلی دانشجویان رشته های با واحدهای عملی بیشتر ارتباط معناداری دارد (۱۲). در ارتباط با ماهیت دروس، مشخص گردید که در تدریس مباحث نظری زمانی یادگیری دانشجو در بالاترین سطح قرار می گیرد که مدرس از رویکردهای تعاملی (مشورتی و مشارکتی) در مدیریت کلاس درس خود استفاده کند (۱۳). در مطالعه دیگری مشخص شد که سبک مدیریت کلاس و جو کلاسی در واحدهای بالینی بر اشتیاق تحصیلی دانشجویان علوم پزشکی تاثیر مستقیم دارد (۱۴). در ارتباط بین رفتارهای آموزشی نامطلوب به تفکیک رشته ها و سبک مدیریت کلاس درس، نتایج یک مطالعه نشان داد که در بین رشته های مختلف علوم پزشکی، بیشترین رفتارهای نامطلوب آموزشی در بین دانشجویان دانشکده پزشکی بوده است در حالیکه اساتید این دانشکده بیشتر از سبک های مدیریتی دیکتاتورمآب استفاده کرده بودند (۱۵).

رویکردهای مدیریت رفتاری کلاس درس مبتنی بر ویژگیهای کلاس درس و محتوای کوریکولوم امروزه یکی از چالشهای پیش روی رشته های مختلف علوم پزشکی در انتخاب رویکردهای مختلف تئوری رفتاری در مدیریت کلاس درس، کلاس های بزرگ با تعداد دانشجویان زیاد است؛ بگونه ای که مولاینگ و همکاران (۲۰۱۷) نحوه مدیریت کلاس درس را تا حد زیادی تحت تاثیر اندازه کلاس درس می دانند (۲۱). در مطالعات متعدد مشخص شده است که استفاده از انواع رویکردهای تعاملی تئوری رفتاری مانند رویکرد مشورتی و مشارکتی با وجود تعداد بالای دانشجویان در کلاس درس، کار دشواری است و در این گونه شرایط رویکردهای دیکتاتورمآب کاربرد بیشتری دارند (۱۲، ۱۶ ، ۱۷و ۱۸). مهوار و همکاران نیز در یک مطالعه مرور سیستماتیک مشخص کردند که استراتژی های تعاملی و رویکردهای حل مشکل مشورتی تئوری رفتاری در اصلاح رفتارهای آموزشی نامطلوب کلاس های با تعداد پایین نقش موثری دارد (۱۴). روفای و همکاران (۲۰۱۵) در تدوین مدل مفهومی برای مدیریت کلاس درس به این نتیجه رسیدند که ارتباط تعاملی دانشجو و مدرس در تدریس مجازی با تعداد بالا نیازمند رویکردهای تدریس تعاملی، مشارکتی و مشورتی است (۲۲).

از طرفی ناگرو و همکاران (۲۰۱۹) بیان می کنند که یکی از مواردی که در تعیین سبک مدیریت کلاس درس نقش دارد، مشارکت ذینفعان در تدوین محتوای کوریکولوم رشته هاست. بگونه ای که وجود تعامل و مشارکت ذینفعان در تدوین کوریکولوم؛ بدون شک با موفقیت در مرحله ی اجرای کوریکولوم همراه است (۲۰).

جدول ۱: نتایج مطالعات

ردیف	نویسندگان و سال	کشور	عنوان	تعداد نمونه	نوع مطالعه	یافته ها
۱	کاظمی و همکاران (۱۳۹۴) (۱۱)	ایران	بررسی وضعیت مدیریت کلاس اساتید علوم پزشکی بیرجند از دیدگاه دانشجویان	۲۸۳	توصیفی-مقطعی	نتایج نشان داد که بیشتر اساتید به ترتیب از سبک مدیریت کلاس تعاملی، سبک مداخله گر و سبک غیر مداخله گر استفاده نمودند. بین این سه سبک مدیریت کلاس درس و جنسیت و بین سبک مدیریت تعاملی و سبک غیرمداخله گر و رشته تحصیلی ارتباط معناداری مشاهده شد (P< ۰.۰۰۱). اما بین سبک مدیریت مداخله گر و رشته تحصیلی ارتباط معناداری مشاهده نشد.
۲	اکبری و همکاران (۱۳۹۹) (۱۲)	ایران	نقش واسطه‌ای جو کلاس درس در رابطه بین سبک مدیریت کلاس اساتید در اشتیاق تحصیلی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی	۱۱۳۰۰	توصیفی همبستگی	بین متغیرهای پژوهش همبستگی معناداری وجود داشت (p< ۰/۰۰۱). به گونه ای که تأثیر مستقیم سبک مدیریت کلاس بر اشتیاق تحصیلی ۰/۸۴، سبک مدیریت کلاس بر جو کلاس درس ۰/۴۴، جو کلاس درس بر اشتیاق تحصیلی ۰/۱۶ است و میزان تأثیر غیر مستقیم سبک مدیریت کلاس بر اشتیاق تحصیلی با میانجی‌گری جو کلاس درس ۰/۱۳ به دست آمد. به طور کلی مدل از برازش خوبی برخوردار می باشد.

[Downloaded from ijnv.ir on 2024-11-02]

۳	مهدوی و همکاران (۱۴۰۰) (۱۳)	ایران	پیش بینی خلاقیت و درگیری تحصیلی دانشجویان بر اساس مولفه های مدیریت کلاس درس	۳۲۸	تحلیلی مقطعی	این مطالعه نتایج نشان داد که از بین مولفه های مدیریت کلاس درس، مولفه های مدیریت آموزش که شامل ماهیت رشته هست و مدیریت رفتار که متاثر از نوع دروس مربوطه هست؛ دو عامل موثر بر درگیری تحصیلی می باشند (P< ۰,۰۰۱)، ولی مولفه مدیریت افراد بر درگیری تحصیلی اثر معناداری نداشت (P> ۰.۰۰۱).
۴	مهوار و همکاران (۲۰۱۸) (۱۴)	ایران	استراتژی‌های مدیریت تعارض در مقابله با رفتارهای مخرب در کلاس درس	۱۷۴۲	مرور سیستماتیک	نتایج نشان داد تمامی تکنیک‌ها و راهبردهای مورد استفاده و چالش‌های مدرسین در مواجهه با رفتارهای مخرب دانشجویان از کلاسی به کلاس دیگر متفاوت است؛ که در سه دسته راهبردهای مشارکتی و حل مسئله، راهبردهای اجتنابی و راهبردهای تنبیهی طبقه‌بندی می‌شوند. همچنین راهبردهای مشارکتی و حل مسئله مهمترین روش های برقراری ارتباط متقابل موثر با دانشجویان برای اصلاح رفتار منفی آنها هست، که از طریق کوریکولوم پنهان قابل انتقال است.
۵	غیاثوندیان و همکاران (۱۳۹۸) (۱۵)	ایران	ارتباط شیوه مدیریت کلاس درس با اشتیاق به مطالعه و موفقیت تحصیلی	۱۴۰	توصیفی تحلیلی	بیشتر مدرسین با ۶۵,۲٪ شیوه غیرمداخله ای، ۱۳٪ از شیوه مداخلهای و ۲۱,۷٪ شیوه تعاملی را در مدیریت کلاس درس بکار میگرفتند. ارتباط بین شیوه مدیریت کلاس درس و اشتیاق به یادگیری در دانشجویان معنی داری نبود P=.۰,۳۳۱. ولی بین شیوه مدیریت کلاس درس و موفقیت تحصیلی دانشجویان ارتباط معنی داری وجود داشت (p< ۰/۰۰۱).
۶	Djigic et al (۲۰۱۱) (۱۶)	صربستان	سبک مدیریت کلاس درس، جو کلاسی و دست آوردهای آن	۲۷۳	توصیفی تحلیلی	نتایج نشان داد که اگر جو کلاس رویکردهای تعاملی داشته باشد، هم مدرسین و هم دانشجویان سطح رضایت بالایی دارند. موفقیت دانشجویان زمانیکه رویکرد معلم در مدیریت کلاس تعاملی باشد در بالاترین سطح و زمانی که رویکرد مداخله ای دارد در پایین ترین سطح است.
۷	Blatchford et al (۲۰۱۹)(۱۷)	انگلستان	اندازه کلاس، شیوه های گروه بندی و مدیریت کلاس درس	۴۸۶	توصیفی تحلیلی	نتایج نشان می‌دهد که اندازه کلاس مستقیماً بر پیشرفت تحصیلی تأثیر نمی‌گذارد، اما از طریق تاثیرگذاری بر بسیاری از تصمیم‌های دشوار مدرسین در مورد بهترین نحوه مدیریت و آموزش دانشجویان موثر است. یک رویکرد دیکتاتورمآب برای آموزش گروه ها و یادگیری مشارکتی در گروه های بزرگ مورد نیاز است.
۸	Çakmak et al (۲۰۰۹) (۱۸)	ترکیه	دیدگاه دانشجو معلمان در مورد تأثیرات اندازه کلاس با توجه به فرآیند آموزش موثر	۴۱	توصیفی	این مطالعه نشان داد که رابطه مستقیمی بین اندازه کلاس و ایجاد انگیزه در کلاس، روش تدریس مورد استفاده ومدیریت کلاس وجود دارد. در کلاس های درس بزرگ با رویکرد غیرمداخله ای و در عین حال کنترلی؛ انگیزه دانشجویان ارتقا می یابد.

[Downloaded from ijnv.ir on 2024-11-02]

۹	Homood et al (۱۹)(۲۰۱۷)	عربستان	ترجیحات یادگیری در میان دانشجویان پرستاری در دانشگاه ملک سعود در عربستان سعودی: یک بررسی مقطعی	۵۶	توصیفی مقطعی	نتایج مطالعه حاضر نشان داد که بیشترین ترجیحات یادگیری در بین دانشجویان پرستاری، ترجیحات یادگیری تعاملی (۶۷,۹٪) و پس از آن ترجیحات یادگیری فعال (۵۰٪) و یادگیری از مدرسین با رویکرد تعاملی (۳۷,۵٪) بوده است. سبک کلامی کمترین ترجیح یادگیری (۳/۶٪) در بین دانشجویان پرستاری بود. انگیزه در کلاس های عملی بیشتر از مباحث تئوری بود. هیچ ارتباطی بین جنسیت و ترجیحات یادگیری وجود نداشت (p< ۰,۰۵).
۱۰	Nagro Et al (۲۰)(۲۰۱۸)	آمریکا	کوریکولوم با در نظر گرفتن مشارکت: راهبردهای مدیریت کنشگرایانه کلاس درس برای آموزش برنامه درسی	–	مروری	یکی از راه‌های کاهش زمان صرف شده برای مدیریت رفتار دانشجویان علوم پزشکی و افزایش مشارکت آنها، استفاده از استراتژی‌های مدیریت کلاس درس کنشگرایانه در کوریکولوم آموزشی است. همچنین مدرسان می‌توانند استراتژی‌های مبتنی بر کنشگری را در برنامه‌های درس خود قرار دهند تا مشکلات رفتاری را کاهش دهند و پیشرفت را برای همه دانشجویان بهبود بخشند.

بحث

این مطالعه مروری با هدف تبیین نقش تئوری رفتاری رهبری در مدیریت کلاس های علوم پزشکی انجام گردید. در این مطالعه مروری مشخص گردید که یکی از دلایل استفاده از رویکردهای تعاملی و یا دیکتاتورمآب در مدیریت کلاس درس؛ ماهیت متفاوت رشته ها (۱۱) و تفاوت در ماهیت محتوای دروس نظری و یا عملی می باشد (۱۹، ۱۳، ۱۵). اسچرزینگر و همکاران (۲۰۱۹) نیز همراستا با یافته های این مطالعه مروری، معتقدند که در دروسی که دانشجو مستقیم با بیمار در ارتباط است؛ هرچه سبک مدیریت به سوی تئوری رفتاری مشاوره ای و مشورتی متمایل می شود، میزان اعتماد و اطمینان مدرس و دانشجو به یکدیگر افزایش می یابد، ارتباطات دوطرفه می شود و تعامل خوبی میان آنها صورت می گیرد (۲۳). هایس و همکاران (۲۰۲۰) نیز بیان نمودند که در رشته های مختلف علوم پزشکی توجه به این نکته ضروری است که دانشجو گاها در شرایطی اورژانسی و با حداقل زمان تصمیم گیری بالینی مواجه هست؛ در این شرایط به دلیل محدودیت زمانی، مدیریت آمرانه و دیکته شده با مراحل راهنمای مشخص نیاز است. بگونه ای که در کارهای عملی با احتمال آسیب پذیر بودن بیماران، سیستم رفتاری دیکتاتوری کاربرد دارد (۲۴). به نظر می رسد در این گونه شرایط بایستی شرح وظایف، واضح و مشخص به دانشجو ابلاغ شود تا کار عملی را مطابق با گام های اجرایی و بدون خطای سهل انگارانه انجام دهد. البته این موضوع نباید باعث شود نظارت مستقیم و مستمر بر اجرای بهتر مداخلات توسط مدرس باعث ایجاد تنش روانی در دانشجویان شود (۲۵). اگر چه ماهیت کار دانشجویان علوم پزشکی به گونه ای است که در نهایت دانشجو باید بتواند بدون کمک و به صورت مستقل کارها را انجام دهد؛ ولی این موضوع مستلزم جداسازی گام به گام و مرحله ای دانشجویان در انجام کارها است. به نظر می رسد که زمان مناسب انجام پروسیجر به صورت مستقل در رشته های مختلف متفاوت است و این موضوع نیاز به مطالعات آتی جهت بررسی بیشتر دارد. همچنین نیازمند بررسی این موضوع است که در هر مرحله چه رویکرد مدیریت رفتاری مناسب و جوابگو است.

از طرفی در این مطالعه مروری مشخص گردید که یکی دیگر از عوامل موثر بر انتخاب رویکردهای مختلف تئوری رفتاری رهبری، ویژگیهای کلاس درس می باشد (۱۸،۱۷،۱۶،۱۴،۱۲). قاسمی و همکاران (۲۰۱۲) نیز معتقدند که تدریس در دانشجویان در مقاطع تحصیلی بالاتر، ترم های تحصیلی بالاتر و همچنین با بلوغ کافی رفتاری و اجتماعی؛ باید بر اساس سیستم های رفتاری تعامل گرا، مشورتی و مشارکتی باشد (۲۶). محیط استرس زای

[Downloaded from ijnv.ir on 2024-11-02]

بالینی و کلاس های درس با تعداد زیاد دانشجو، اگر با تمایل به یادگیری در آنها همراه نباشد، زمینه ساز عدم انتقال مفاهیم علمی در تعامل دوجانبه بین دانشجو و مدرس می شود (۲۷). امروزه با افزایش قابل توجه ورودی در رشته های علوم پزشکی و کلاس های درس با تعداد بالای دانشجو مواجه هستیم، که این مسئله می تواند کیفیت را قربانی کمیت کند و فرصت ایجاد رویکردهای تعاملی در تئوری رفتاری رهبری را از بین ببرد.

در این مطالعه مروری، یکی دیگر از عوامل تعیین کننده سبک مدیریت کلاس درس، ویژگی های کوریکولوم ذکر شده است (۲۰). لارنس و همکاران (۲۰۱۸) نیز معتقدند که در کوریکولوم با ماهیت تعاملی، استفاده از رویکردهای مشورتی و مشارکتی بر تبدیل دانشجو به عامل یادگیری و مفید بودن وی بعنوان یک عنصر تغییر تاکید می شود (۲۸). در مقابل در کوریکولوم با ویژگیهای غیرتعاملی، دیکتاتورمآب و وظیفه محور، دانشجو بعنوان یک عنصر منفعل و انجام دهنده صرف تکالیف محوله می باشد (۲۹).

کونتروو و همکاران (۲۰۱۶) نیز معتقدند که یکی دیگر از ویژگیهای منحصر به فرد ماهیت کوریکولوم در علوم پزشکی این مسئله می باشد که یک مدرس در طول یک ترم تحصیلی با یک گروه خاص از دانشجویان می تواند هم واحدهای تئوری داشته باشد و هم در محیط بالین واحدهای کارآموزی/کارورزی را بگذراند. در این گونه شرایط با توجه به ماهیت متنوع واحدها و همچنین محیط متفاوت کلاس درس با محیط بالین؛ مستلزم انتخاب رویکردهای تلفیقی تئوری رفتاری رهبری در تدریس می باشد (۳۰). درحال حاضر در برخی سیستم های آموزشی تدوین کوریکولوم بصورت متمرکز است (۲۹). به نظر می رسد این شیوه ابلاغ های دستوری مطابق با نظریه دیکتورمآب تئوری رفتاری رهبری است، چون دارای ویژگی هایی ازجمله عدم مشارکت ذینفعان در تدوین کوریکولوم، تدوین و اجرا کوریکولوم از بالا به پایین و گاها نادیده گرفتن برخی از مسائل مرتبط با سلامت بومی در یک منطقه، می شود. کوریکولومی که بدون بهره گیری از نظرات اساتید و دانشجویان به عنوان ذینفعان اصلی تدوین گردد؛ نمی تواند در بستر تعاملی، مشورتی و مشارکتی در کلاس درس اجرا گردد. بدون شک یادگیری سطوح مختلف کسب دانش در محتوای کوریکولوم، با رویکردهای رفتاری تعاملی محقق می شود؛ می توان با استفاده از روش های یادگیری تعاملی در تئوری رفتاری رهبری، باعث تسهیل دستیابی دانشجویان به اهداف یادگیری شد. در یک مطالعه مشخص شد که الگوی بالینی تعامل گرا در مقایسه با الگوی آموزش سنتی، روی ارتقای سطح درک و عملکرد دانشجویان پرستاری موثرتر بوده است (۱۳).

یکی از محدودیت های این مطالعه مروری، عدم دسترسی به متن کامل برخی مقالات مرتبط با موضوع به دلیل محدودیت های فضای مجازی بود. همچنین ما در این مطالعه، انواع مختلف مقالات کیفی را در بررسی و تحلیل وارد نکردیم، پیشنهاد می شود در مطالعه ی دیگری، محققین به انجام یک مطالعه فراترکیب توجه داشته باشند.

با وجود این محدودیت ها در این مطالعه مروری در پاسخ به سوال اصلی مشخص گردید که مدرسین علوم پزشکی باید در انتخاب رویکرد تعاملی و یا رویکرد دیکتاتورمآب با بهره گیری از تئوری رفتاری رهبری به عواملی از جمله ماهیت رشته ها، تئوری و عملی بودن واحد درسی، ویژگیهای کلاس درس و محتوای کوریکولوم رشته ها توجه داشته باشند.

نتیجه گیری

با توجه به نتایج این مطالعه مروری به نظر می رسد مدرسین علوم پزشکی در واحدهای درسی نظری، کلاس های درس با تعداد کم دانشجو و موقعیت های بالینی غیرتهاجمی از رویکردهای تعاملی تئوری رفتاری رهبری استفاده می کنند. در مقابل در اغلب دروس بالینی، کلاس های درس با تعداد بالای دانشجو و همچنین در کوریکولوم هایی که بدون مشارکت واقعی آنها تدوین شده اند؛ از رویکردهای غیر تعاملی و دیکتاتورمآب استفاده می کنند.

اگرچه مدرسان علوم پزشکی با توجه به تنوع در ماهیت رشته ها و محتوای تئوری و عملی واحدها و از طرفی ویژگیهای کلاس درس و محتوای کوریکولوم می توانند از رویکردهای مختلف تئوری رفتاری رهبری جهت مدیریت کلاس درس استفاده نمایند ولی بدیهی است که آنها نمی توانند از یک رویکرد ثابت سیستم رفتاری در تمام شرایط و یا در تمامی واحدهای درسی استفاده کنند. پاسخگویی مدرسان به تنوع در فراگیر و همچنین محیط متغیر، تنها با استفاده آنها از رویکردهای تلفیقی امکانپذیر است. البته پیشنهاد می شود در مطالعات کمی و کیفی

[Downloaded from ijnv.ir on 2024-11-02]

آتـی، تناسـب و کارآیـی هـر یـک از رویکردهـای تئـوری رفتـاری رهبـری در مدیریـت کلاس درس بررسـی گـردد. انتظـار مـی رود مدیـران آموزشـی بـا بهـره گیـری از نتایـج اینگونـه مطالعـات مـروری، در برنامـه ریـزی هـای خـود بـه ماهیـت متفـاوت رشـته هـای مختلـف علـوم پزشـکی، محتـوای بالینـی و تئـوری واحدهـا و همچنیـن اسـتفاده از نظـرات ذینفعـان در تهیـه کوریکولـوم آموزشـی توجـه داشـته باشـند.

سپاسگزاری

از تمامـی نویسـندگانی کـه از مقـالات آنهـا در نـگارش ایـن مطالعـه اسـتفاده نمـوده ایـم؛ تقدیـر و تشـکر داریـم.

تعارض منافع

نویسـندگان اعـلام مـی کننـد کـه هیـچ گونـه تعـارض منافعـی بیـن آنهـا وجـود نـدارد.

References

1. Wolff CE, Jarodzka H, Boshuizen HP. Classroom management scripts: A theoretical model contrasting expert and novice teachers' knowledge and awareness of classroom events. Educational Psychology Review. 2021;33:131-48.
2. McDaniel HL, Braun SS, Bottiani JH, De Lucia D, Tolan PH, Bradshaw CP. Examining developmental differences in teachers' observed classroom management strategies across elementary, middle, and high school. School Psychology Review. 2024;53(3):273-93.
3. Yu S, Bikar Singh SS. Preventing School Bullying: Examining the Association between Classroom Management, Classroom Climate, and Relational Aggression and Victimization. International Journal of Education and Practice. 2023;11(2):232-43.
4. Caner HA, Tertemiz NI. Beliefs, attitudes and classroom management: A study on prospective teachers. Procedia-Social and Behavioral Sciences. 2020;186(5):155-60.
5. Matusov E. Teacher as a benevolent dictator: Promoting a culture of democratic dialogic education in a conventional university. Dialogic Pedagogy: An International Online Journal. 2023;11(2):245-60.
6. Ottenheym-Vliegen A, Van Hattum M, Swaab H, Staal W. Perspective-taking by teachers in coping with disruptive classroom behavior: A scoping review. Social Sciences & Humanities Open. 2023;7(1):1004-39.
7. Ibrahim A, El Zaatari W. The teacher–student relationship and adolescents' sense of school belonging. International Journal of Adolescence and Youth. 2020;25(1):382-95.
8. Moore TC, Daniels S, Taylor KL, Oliver RM, Chow J, Wehby JH. Supporting teachers' effective classroom and behavior management: what do teachers tell us? Preventing School Failure: Alternative Education for Children and Youth. 2024;68(1):60-9.
9. Allen SJ, Rosch DM, Riggio RE. Advancing leadership education and development: Integrating adult learning theory. Journal of Management Education. 2022;46(2):252-8.
10. Burgess A, van Diggele C, Roberts C, Mellis C. Team-based learning: design, facilitation and participation. BMC Medical education. 2020;20(4):1-7.
11. Kazemi S, Mohammadi Y, Raeisoon MR. Study of Classroom Management in Birjand University of Medical Sciences from Students' Viewpoint. Research in Medical Education. 2015;7(4):31-8.
12. AKBARI T, Javidpour M, KAZEMI S, Omidvar A. The Mediating Role of Classroom Atmosphere in Relationship between Teachers› Classroom Management Styles in Students› Educational Engagement of University of Medical Sciences. Bioethics Journal. 2021; 10(35):1-14.
13. Mahdavi B, Rahimi H. The Predicting of Students› Creativity and Academic Engagement based on Classroom Management Components (Study Case: Students in University of Kashan). RME 2021; 13 (3) :30-41.
14. Mahvar T, Ashghali Farahani M, Aryankhesal A. Conflict management strategies in coping with students› disruptive behaviors in the classroom: Systematized review. J Adv Med Educ Prof. 2018;6(3):102-14.
15. Ghiyasvandian s, shahsavari h, kazemnejad a, goodarzi Z, razavi Sn. The Relationship between Classroom Management Style with Engagement and Academic Achievement. Iranian Journal of Nursing Research. 2019;14(2):59-64.
16. Djigic G, Stojiljkovic S. Classroom management styles, classroom climate and school achievement. Procedia-Social and Behavioral Sciences. 2011;29 (2):819-28.

[Downloaded from ijnv.ir on 2024-11-02]

17. Blatchford P, Russell A. Class size, grouping practices and classroom management. International Journal of Educational Research. 2019;96(1):154-6.
18. Çakmak M. The perceptions of student teachers about the effects of class size with regard to effective teaching process. The qualitative report. 2009;14(3):395.
19. Homood A., Almutairi, Adel F., Alhelih, Eyad M., Alshehry, Abdualrahman S., The Learning Preferences among Nursing Students in the King Saud University in Saudi Arabia: A Cross-Sectional Survey. Nursing Research and Practice. 2017; 12(5): 14-9.
20. Nagro SA, Fraser DW, Hooks SD. Lesson planning with engagement in mind: Proactive classroom management strategies for curriculum instruction. Intervention in School and Clinic. 2019;54(3):131-40.
21. Moluayonge GE, Park I. Effect of Challenges with Class Size, Classroom Management and Availability of Instructional Resources on Science Teachers› Teaching Practices in Secondary Schools. Journal of Science Education. 2017; 41(1):135-51.
22. Rufai M, Alebiosu S, Adeakin O. A conceptual model for virtual classroom management. International Journal of Computer Science, Engineering and Information Technology. 2015;5(1):27-32.
23. Scherzinger M, Wettstein A. Classroom disruptions, the teacher–student relationship and classroom management from the perspective of teachers, students and external observers: A multimethod approach. Learning Environments Research. 2019;22(1):101-16.
24. Hayes R, Titheradge D, Allen K, Allwood M, Byford S, Edwards V, Hansford L, Longdon B, Norman S, Norwich B, Russell AE. The Incredible Years® Teacher Classroom Management programme and its impact on teachers' professional self-efficacy, work-related stress, and general well-being: Results from the STARS randomized controlled trial. British Journal of Educational Psychology. 2020;90(2):330-48.
25. Floress MT, Jenkins LN, Caldwell S, Hampton K. Teacher stress and self-efficacy relative to managing student behavior. Contemporary School Psychology. 2024;28(2):257-69.
26. Ghassemi FZ, Sargazifar R, Khammar Z, Akbari N, Arbabisarjou A. Investigating the classroom management styles and undesirable educational behaviors in students of Medical Sciences: Cross-sectional study. Pakistan Journal of Medical & Health Sciences. 2021;15(5):1382-8.
27. Wilkins NJ, Verlenden JM, Szucs LE, Johns MM. Classroom management and facilitation approaches that promote school connectedness. Journal of School Health.2023;93(7):582-93.
28. Lawrence C, Mhlaba T, Stewart KA, Moletsane R, Gaede B, Moshabela M. The hidden curricula of medical education: a scoping review. Academic Medicine. 2018;93(4):648-56.
29. Campbell J, Miehe J, Tice M. Faculty Development on the Use of a Clinical Judgment Model in the Pre-licensure Nursing Curriculum. Journal of Professional Nursing. 2024;51(3):9-15.
30. Quintero GA, Vergel J, Arredondo M, Ariza MC, Gómez P, Pinzon-Barrios AM. Integrated medical curriculum: advantages and disadvantages. Journal of medical education and curricular development. 2016; 5(3):65-71.
31. Chan ZC, Cheng WY, Fong MK, Fung YS, Ki YM, Li YL, Wong HT, Wong TL, Tsoi WF. Curriculum design and attrition among undergraduate nursing students: A systematic review. Nurse education today. 2019;74(5):41-53.

[Downloaded from ijnv.ir on 2024-11-02]